

v torek, četrtak in soboto
izhaja in velja v Mariboru
brez pošiljanja na dom
za vse leto 3 gl. — k.
za pol leta 1.50 — k.
za četrt leta . 2.20 — k.

Po pošti:
za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta 5.50 — k.
za četrt leta 2.60 — k.
Vredništvo in opravništvo
je na stolnem trgu (Dom-
platu) hiš. št. 119.

SLOVENSKI NAROD

Oznaniła:
za navadno dvostopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiskajo 1krat,
5 kr., če se tiskajo 2krat,
4 kr., če se tiskajo 3krat.
veče pisemke se plač-
ujejo po prostora.
Za vsak tisek je plačat-
kolek (stempel) za 30 k.
Kopirski se ne vračajo
lopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 135.

V Mariboru 18. novembra 1869.

Tečaj II.

V Skriljeh na Goriškem 9. nov. [Izv. dop.]

Gospodu dr. Žigon-u in dr. Tonkli-ju! Vama, gospoda, ki sta edina v goriškem deželnem zboru setako možko vzdignila za zedinjenje Slovencev, srčno se zahvalujemo. — Le zedinjeni Slovenci se homo obdržali in si pomagali. — „Živela tedaj oba vrla naša poslanca in živela Slovenija.“ — Anton Rustia, župan. Anton Pavetti, podžupan. Anton Rustia, Andrej Rustije, Jože Kertel, Paul Rustia, Anto Rusti, Janez Zgonic, starešine.

S Krasa 13. nov. [Izv. dop.]

Živela gg. dr. Tonkli in dr. Žigon! Živeli vsi oni poslanci, ki se krepko potegujejo za blago narodno svrbo — za zedinjeno Slovenijo. Čast in slava jim! Živela zedinjena Slovenija.

Rodoljubi in Krepkljahi.

Iz županije cerkljanske in šebreljske, 14. nov. [Izv. dop.]

Podpisani v imenu svojih občin izrekamo, da se popolnoma zlagamo z interpelacijo, ki sta jo stavila in podpisala neustrašljiva zastopnika in narodna boritelja dr. Tonkli in dr. Žigon 30. oktobra v deželnem zboru goriškem. S tem pa, da izrekamo hvalo in zaupanje našemu poslancu dr. Tonkli-ju in njegovemu tovarišu dr. Žigon-u, ne moremo se zdržati, da razodenemo srčno obžalovanje, ker so drugi slovenski zastopniki pozabili na to, kar je zahtevalo nad 100.000 na taborih zbranih Slovencev. —! Živela dr. Tonkli in dr. Žigon!!! Živela Slovenija!!! Franc Čerin, Jože Klemenčič, župana. Andrej Svetičič, Andrej Ozebik, Franc Mauri, Ivan Kafol, Urban Kaffou, podžupani. Ivan Vagentruc, Peter Podobnik, Franc Čelin, Lovro Sedej, Franc Gontar, Janez Mlakar, Andrej Klavžar, Jernej Peternel, svētniki. Jakob Jeran, posestnik. Martin Peternel, odbornik.

Dalmatinski upor in narodna šola.

Preteklo zimo je pisal v Zadru izhajajoči časnik „Narodni list“: „Že teče zdaj drugo leto, ko se je bilo našemu narodu podelilo postavno pravo, da naj ima vse potrebne pripomočke, s katerimi si more gojiti in razvijati svojo navadnost, podelilo pravo, da bo slišal v svojem narodnem jeziku odzive po vseh oddelkih državnega občenja. Pa to pravo je ostalo mrtva beseda, še slabše nego pajčina, ki ne more niti ogrevati niti braniti. Zastoj so bile prošnje in tirjatve; prišlo je do prijaznih besed, tudi do obljub, ali nikjer ni dejanskega napredka videti. Mi smo že tolikokrat pisali o krivici, ki se godi našemu narodu v Dalmaciji, kateri prenaša vsa državna bremena, a država mu ne dá pravic, ktere mu idejo. Že davno smo dokazali, kako je to nespametno in državi škodljivo. Mi se nismo obotavljali izgovoriti in še enkrat ponavljamo, da na ta način država omrazuje in od sebe odbija naš narod. Tudi tega nismo zamolčali, da bi v takem položaji ne bilo čuda, ko bi se kdo med nami našel, ki bi iskal pomoči in odrešenja kjekoli na tujem. To smo morali odkriti, zato da bi se napake odpravile.“

Domoljubni glas ni našel odmeva v vladnih krogih, saj ne spodobnega odmeva. Naši čitatelji se morebiti spominjajo, da je bila vlada menda februarja ali januarja meseca tekočega leta Dalmatincem zopet enkrat postregla z — novo obljubo. Takrat je bilo po časopisih brati, da se bo v Dalmaciji vpeljal slovenski jezik v urade, a da morajo Dalmatinci na to dobroto še čakati — dve leti. Zastoj je takrat svoj glas povzdignil „Narodni list“ opominjaje: „Ako je istina, da senato dela, ka bi se v dveh letih naš jezik vpeljal v državno občenje, a da med tem ostanejo šole italijanske kakor so: onda bi morali ljudje pomisliti, da je to samo goljufija, da je to golo zasmehovanje, ki se s postavo nikakor ne strinja.“ Zastoj so uradni gluposti pravili in na srce govorili Dalmatinci, da se s takimi obljubami postava dela ničiva in vodi v protislovje, zastoj so dokazovali, da se jezik, v katerim se ne podučuje, ne more vpeljati v javno življenje, zastoj so v očigled tej smešni obljubi zdihovali: „Mi v Dalmaciji ne možemo steči pravoga pojma o zakonu, jer paučina nije da prodremo, a plašt nije da se ognemo!“ Dokler je Dalmatincev štel svoje davke v nenastljivo državno blagajnico, dokler je brez ugovora oddajal svoje najbolje ljudi v avstrijsko vojsko, od koder jih je dušno in telesno popačene nazaj sprejemal, dokler je robovsko podstavljal svoj hrbet ošabni peti gospodujočega Laha in kratkoglednega uradnika, ni bilo zanj niti narodnega urada, niti narodne šole, torej tudi ne narodne pravice. Še le ko je Dalmatincev do obupa pritiran pokazal, da raje umrje častno smrt na bojišči, nego da bi mu njegovi protivniki jermen za jermenom rezali raz njegovga narodnega telesa, še le onda je jelo zoreti v uradnih glavah dalmatinskih in dunajskih, še le onda se je odprla sključena pest državne milosti tudi Dalmatincem. 1872. številka „N. fr. Pr.“ je prinesla v tem obziru važno vest iz Zadra. Upajmo, da se ta vest potrdi. Za zdaj naj jo priobčimo slovenskemu občinstvu:

Ministerstvo uka je vsled nasveta dalmatinskega namestnika odločilo, da se mora čl. XIX. osnovnih postav o splošnih državljanjskih pravicah izvrševati tudi na srednjih šolah dalmatinskih in sicer že s šolskim letom 1869/70 začeti. Izmed 4 obstoječih gimnazij postanete dve, namreč ona v Senji in Dubrovniku, in izmed 3 nižjih realnih gimnazij postanete tudi dve, namreč ona v Šibeniku in Kotori učni zavodi v slovenskim učnim jezikom. Viša gimnazija v Zadru in Spljetu, kakor tudi niža realna gimnazija v Korčuli ostane italijanska. Gimnaziji v Šibeniku in Raguzi — Senj je imel zmerom slovenski učni jezik — se začneta prestrojati s šolskim letom 1869/70 tako, da se pričnó v prvem razredu predavati vsi predmeti v slov. jeziku. Drugo leto sledi drugi razred in tako naprej, dokler se ne bo po vseh razredih podučevalo slovenski. Ob enem je minster uka pooblastil c. k. namestnika Fml. Wagnerja, da sme v sporazumljenji z deželnim šolskim svetovaltvom začasno oddati učiteljske službe na zavodih, ki se bodo po naznanjenem načinu preustrojili. Dopisnik „N. fr. Pr.“ pravi, da je vlada tu storila srečen korak, ki bo pomagal s časoma med seboj sprizjanziti dalmatinske italijanske in slovenske prebivalce, in pristavlja, da bi bila taka sprava z ozirom na važnost dalmatinske kronovine za vso državo — velike, neprecenljive vrednosti.

Listek.

P e s m i

(zložil Boris Miran. Na Dunaji. 1869. Tiskal in založil F. B. Geitler.)

Po dolgi suši na slovenskem Parnasu je naši literaturi prirastla cvetlica, ki ima po svojih lastnostih moč v sebi, da bode kot stalen kinč živela in veselila še pozne, za lepoto in umetnost vnete potomce. Tega prijetnega prepričanja smo prebravši odložili (155 strani obsegajoč) zvezek pesmi Boris Mirana, s katerim imenom se je, kakor že ni več skrivnost, podpisal na Dunaji bivajoči naš rojak J. Stritar.

Pesmi in pesnikov imamo Slovenci precej, in v lepih zvezkih zbranih, in raztresenih. V mladostnem dobrovoljnem prizadevanji, koristiti slovenstvu in pomnožiti domovinsko knjigo, lotil se je ta in oni sicer pošten našinec domače Muze. Dobro se mu je zdelo, ako je sam sebe in svoje bralce nalagal, da ga ima divna devotka rada in mu je podarila bog ga vedi kaj vse lepega. Naša kritika je bila dobrodušna. Domoljubje in dobro srce, ki čudeže delata, nateknila sta jej poveljčalne naočnike. Mnogo je skozi prste gledala, in ker se je včasih tudi premalo po svetu ozrla, zgodilo se jej je, da nam je več „pesnikov na papirji“ navezala. Deteta brez srca in duha, narejene, posnemanje stvari, so tako dobile spričalo zrelosti in razumnosti. Res da so imeli tudi plodovi te — „ski“ sane proze svojo dobro stran. Nihče ne more tajiti, in krivično bi bilo tega ne priznavati, da so mnogo storili za razvoj našega narodnega jezika. Škodovali so pa, ker so pomnožili število onih — da s Preširnom govorimo — „butic nevkretnih“, ki ne umejo, kaj nam „treba pevcev je prijetnih“.

Tem veseleji prigodjaj v slovenski poeziji so pesmi, ktere tu omenjamo. Tem izvrstnejše se odlikujejo te, ne „narejene“ niti ne „kovane“ Boris Miranove pesmi, ktere pričajo samé istino pesnikove izpovedi:

— — kar sem pel,
Iz svojega srca naravnost sem vzel;
Iz srca in ne od drugód.“

In ker so vzete iz srca, ker so tako resnične pesmi, znajo udarjati na skrivnostno struno, ki jo ima srce vsacega dobrega človeka.

Pesnik nam je podal lepo število zrelih in polnih klasov, ki so, kakor se jim vidi, v različnem času in pod različnim podnebnjem življenja dozoreli, kot sad notranje potrebe. Tu je že notranji vzrok, da je precej obširnega dela treba, ako bi hoteli na enotni niti in z „nemško“ temeljitostjo iz pesmi samih razbirati pesnikovo umetnostno stališče in ceno. Našla se bode za to še pozneje prilika, kader bo č. bralcem knjiga že v rokah; zdaj bodi rečeno vsacemu prijatelju narodne in poezije sploh: kupi, vzemi, beri in uživaj! Haec placuit semel, haec deciens repetita placebit.

Pesmi so razdeljene v šest oddelkov. Razen poslednjega nam vodilo razdelitve ni prav jasno. Videti je, da so razen po obsegu razvrščene tudi po času, kedaj so spočete inrojene bile. V prvih oddelkih jih je večina strogo liričnega zapopadka.

Vidimo duševno življenje, ki ga je živel v mladosti vsak, duševno življenje v njegovi borbi po čisti sreči, v te borbe radovanji, trpljenji, odpovedi, da potem pesem

„Po polji cvetečem naj rajša hodi,
Zahaja pa tudi v tamno hosto,
Zgovarja se s ptiči pogosto.“

Vidimo, kako je iz vsega dozorela poetična filozofija (ki se napak ne sme umeti), ktera je tako krasno izrečena v plastičnih podob polni pesmi „Kaj samec pohaja mladenič bled!“ ali v oni „Ko gledam te, zelena njiva!“ O domovini nam pesem ne manjka. Vsak Slovenec, kar nas je skrivaj in javno verze grešilo, naredil je gotovo ljubi naši domovini eno ali še več. Tudi Boris Miran jih ima več. Reči pa moramo, da, kakor je Preširen svoje domoljubne v poetičen venec vplel, tako jim je tudi B. M. zlat okvir dal, in barve namešal, ki so nam ljube, ker niso afektirane. V tej vrsti ni nobene pesmi v naši literaturi, ki bi se mogla na stran postaviti B. M.-ovi „Mojemu narodu.“ Da bi v srečnejši bodočnosti naš rod le v jugo-slovenstvu tak kvas postavil, kakor mu ga postaviti pesnik tu odkazuje in prorokuje.

Od dobrih pesem se zahteva, da so originalne, da imajo svoje lastno

Res, ko bi privilegirani krogi avstrijski ne bili z duševno slepoto vdarjeni, ne bilo bi treba v Dalmaciji prelivati državljanske krvi, ne bilo treba staviti vislice, ne bilo treba tratiti milijone za zimsko in pogorsko vojsko, ne bilo treba z domačo vojsko že itak nizkega avstrijskega kredita pri inostranskem svetu še za nekatere stopinje nazaj pomikati, brez vseh teh nekulturnih pripomočkov bi bili že davno spoznali, da je enakopravnost najbolja vez med raznojezičnimi narodi, pravica pak in svoboda najbolja podpora državi. Če niso hoteli že poslušati svojih slovanskih sodržavljanov, ki so vedno le pravico tirjali in od pravice odvisno delali svoje državno sodelovanje, naj bi bili poslušali vsaj na prestolno geslo, ki se glasi: „justitia regnorum fundamentum!“ in avstrijski zgodovini bi bili prihranili sramotni list, ki bo pripovedoval o rabeljnih kotorskih.

Res oster je bil nauk, katerega si je dunajska vladna šola v Dalmaciji poiskala, in marsikterega se je tako svinčeno prijel, da ne bo nikdar več trave tlačil. Obžalovati je le, da je ta žalostna osoda zadela samo nedolžne, da pa prvi vzrokovalci bokeljske šole mirno dozorevajo svoja leta za penzijo, če jih brez obzira na leta kak nepričakovan dogodek ne bo postavil v „dobro zasluženi pokoj.“ Ti penzijski kandidati so se od „divjih kanibalčnih Bokeljev“ nekaj naučili, to kaže gori omenjena naredba g. ministra uka na Dunaji. A izučili se še niso, to zopet kaže gori omenjena naredba istega g. dr. Hasnerja, ekscelece. Ministrova naredba to našo trditve v kratki potezi res klasično potrjuje: čl. XIX. postavbe o splošnih državljanskih pravicah od leta 1867 se bo vsled naredbe ddo. novembra 1869 začel izvrševati tudi v Dalmaciji. Dve leti se je torej splošna državljanska pravica kratila Dalmatincem! Zdaj bo v moč stopila tudi tam. Ta tudi! silni nas, da se spominjamo tudi Slovencev, katerim se ista pravica tudi že 2 leti krati, in katerim se bo, kakor je videti kratila tudi v prihodnje. Tudi 1 1/2 milijon Slovencev nima nobene narodne srednje šole in za vse jezikovo vseučiliščno učenje samo enega profesorja na Dunaji. In vladni komisar se je pri interpelaciji štirskih slov. poslancev sklicaval na odgovore vladnega komisarja poprejšnjih let, ko je vlada Slovencev pravila, da ne more zanje nič storiti. S svojim neprijetnim glasom je pristavil g. komisar neprijetno laž, da se zadnje dve leti med nami ni nič spremenilo. Lahko bi g. komisarja opomnili, da je zadnje leto vse slovensko ljudstvo v mnogih taborjih tirjalo narodno šolo, tudi srednjo šolo. Pa skoraj se nam hoče dozdevati, da bi moral Slovan svoje tirjatve do vlade staviti ne v ustavnem taboru, ampak v neustavnem vojnem taboru, kjer se glasuje s puškami, topovi, sabljami in bodali. A če vlada noče poslušati slovanskih glasov, naj bi poslušala vsaj nemške, in v tej zadevi se je zadnje leto mnogo spremenilo. Do zadnjega leta naši nemški sodržavljanji o slovenščini v srednji šoli niso hoteli ničesar vedeti. Preteklo poletje pa so se ustavoverneži v dveh „verfassungstagih“ v Celji in v Mariboru naravnost izrekli za to, da se naj na celjski in mariborski gimnaziji osnujejo slovenske paralele. Naši nemški sodržavljanji so nam tedaj ponudili roko k spravi, ker so nam hoteli pravičnejši biti, a vlada roki še vedno na dvoje drži in ni pravična niti našim niti nemškim ustavno in postavno izrečenim željam. Največi nemški organ na Štirnem, graška „Tagespost“ tudi priporoča, naj bi se Slovencev vsaj s slovenskimi paralelkami usta zamahala. A kaj je storila vlada? Nič? Še manj kakor nič! V Celji bo izdajala spričevala zrelosti tudi iz slovenščine, a vendar nima tam niti profesorja, ki bi bil izprašan iz tega jezika. In taka spričevala zrelosti bodo potem šla v življenje! V Mariboru je razpisala službo gimnazijskega vodje, a v konkursu smo zastoj iskali tirjatve, da bi znal prihodnji vodja vsaj po kacam spričevalu slovenski jezik. Lansko leto je oddala službo direktorja na mariborski glavni šoli za eno leto provizorično in to zato, da bi se g. direktor med tem naučil slovenščine. Leto je preteklo, direktor je postal definitiven, a

nihče ga ni vprašal, kaj je to leto storil za slovenščino. Po tem se ni čuditi, če oni gospod pripravnik mariborske odganja iz slovenskih ur, tako da slovenski učitelj po direktorjevem napolnil najde včasih samo dva ali tri pripravnik v slovenski uri. Svoj ogled bi lahko raztegnili po vsem Slovenskem, a povsod bi našli enakih napak, povsod dokaz, da splošne državljanske pravice tudi za Slovence ne veljajo.

Vlada se torej gledé Slovencev ni nič naučila. Vprašanje je, ali se tudi Slovenci niso nič naučili gledé vlade. Vlada uči temeljito, ne le teoretično, ampak tudi praktično s krasnimi ilustracijami. Tako so n. pr. nezadovoljni narodi videli, da si je zadnje tedne Nj. veličastvo cesarica Elizabeta v čast štela kumovati zastavi, pod katero se bodo zbirali oni honvedi, ki niso bili le leta 1848. državi pogin prisegli, ampak ki so vsa leta potem iz vseh vetrov vrtali in delali proti avstrijski monarhiji, ki so se še leta 1866. v pruskih vrstah borili za ogersko pravo. Nezadovoljni narodi so se zadnji čas prepričali, da je šele gromenje topov moglo prinesiti pravične želje slovanskih Dalmatincev do vladnih ušes; da še v kotorskem okraji zaradi zadnjega upora vlada izjemno stanje, da pa se po drugi Dalmaciji že brzojavno delé pravice, za ktere so toliko in toliko let zastoj prosili. Narodi so videli, da še rabelj ni dokončal svojega posla, in da se že slovanski uči po dalmatinskih srednjih šolah. Ali bodo narodi iz takih izgledov sklepali svojo moralo, ne vemo. To pa vemo, da je narodni: „haec fabula docet“ — strašan, in le želimo, da bi se narodom in državi odvzela potreba doživljati moralo, katero učé honvedi in Bokelji!

Dopisi.

Od Negove. F. J. [Izv. dop.] Že večkrat je čitati v časnikih, naj bi se nižji duhovščini, t. j. kaplanom nekaj več pravic dalo, nego jih dosihdob uživajo. Ta roba ni brez soka; pogledaj nekaterim rečem z jasnim očesom v obraz, da se prepričamo. — Nenaravno se mi dozdeva, da mora ubogi kaplan, ki težo in vročino dneva, in mraz noči nosi, ter svoje dolžnosti pet ali petdeset let zvesto dopolnjuje, vendar vsako peto leto, — mlajši menda vsako drugo ali tretje leto, — ker za toliko časa dobi oblast ali jurisdikcijo, — izpito delati! Saj je vsak svečenik cerkvene oblasti že pri ordinaciji prejel in za sposobnost že v bogoslovnici preskušnjo opraviti moral. Tudi mora vsak duhoven pripravne knjige imeti, kakor jih ima vsak uradnik, zdravnik itd., da se bolj izobrazí in podučí. K temu še: oblast mu zgine, ker je čas pretekel, a vendar še kaplan ostane na isti postaji. Dosledno bi torej bilo mu kaplanijo tudi v istem času odvzeti — kar se pa ne zgodi. Zato je tako postopanje nenaravno in naj bi se prednugačilo ali opustilo. — Takisto je z izpiti za županije ali s konkurzom. Ako se prav spominjam, je sedanje izpite cesar Jožef II. zapovedal. Tridentinski cerkveni zbor je jako malo tirjal vednosti tadašnjih duhovnov, kar je on tirjal takrat, temu bi v sedanjem času vsak iskren katoličan zadostoval. A sedaj se veliko več znanstva želi od duhovnov, kar je tudi prav in sila potrebno. To da bi moral tisti duhoven po pretečenih 6 letih na novo izpitom podvreči se brez izjemka, ki jih je z dobrim vspehom naredil, pa v tem času ni župnije vlovil, ker „pravega prijatelja“ ni bilo — je nedosledno. Še manj pa, ako je že župnik in drugo župnijo želi, je brez konkurza ne dobil. Kde je enaka tirjatev najti? Še večo zaničevanje kaplanovo se pa v tem vidi, da ne sme svojega plačila iz verskega zavoda vzdigniti — temuč le g. župniki, kar vendar vsak invalid more. Ako se misli, da g. župnik za strošek plačila nebi dobil, je tako nezvestih in nerednih kaplanov menda malo. Kaj pa, če g. župnik kaplanu dolžnik postane

lice. S tem ni rečeno, da nam morajo misli povedovati, katerih bi mi sami ne bili še nikdar mislili, ali da nam podobe predstavljajo, ki so naši domišljiji tuje. Narobe, ko bi taki umetni proizvodi mogoči bili, ne marali bi zanje in ne bili bi umetni, ker so nam oddaljeni. Dostikrat izrečeno je že, da se je na svetu že vse mislilo. Ali kakor smo si že vsi ljudje podobni, vendar ni še videl nihče dveh, ki bi si bila do naj tanjše črte enaka. Vsak ima kakor zunanje tako notranje nekaj svojega. In umetnik ki zna svojim lastnim čutom in mislim živo podobo dati, je originalen. Ne gre torej za kaj, temuč v kaki sestavi in kako. Pesnik, čigar delo imamo pred seboj, ni tako prenapeto skromen, da bi tega sam ne vedel, zato sam pravi, da „poje priproste pesmi zares, pa svoje!“ In res so pesmi originalne po misli in obliki, niso vzrastle iz vcepjenih misel in čutil. Teško da se bode bralec beroč spominjal tu ali tam enake misli v kaki tuji ali drugi pesmi, ki je že znana.

Če se pri večkratnem branji spominjamo, da smo isto poetično misel že tu ali tam našli, vidimo tudi takoj, da je vliita v novo lepo posodo. Tu le dva izgleda. Končna misel pesmi na 9. strani, misel: „če si ostala meni zvesta, naj srečne ure bog ti dá“ — nahajamo v eni krasnih srbskih („ženskih“) pesmih. Ali izvirna, prijetna in čisto slovensko-narodna je situacija, v katero nas pesnik z začetkom postavi:

„Po nogradu sem se sprehajal
Ter sladko grozdjiče sem bral;
Pa náte, ljubica! sem mislil
Tako pri sebi sem dejál: —“ itd.

Drug izgled je balada: „Nočna sodba.“ Tu se nam zdi, da je ves Valentin iz Göthejevega Favsta v slovensko balado prenesen. Pa ravno Valentin se Slovincu zdi, da je prave slovenske korenine, kakor bi bil Goethe poštenega, neizprosljivo moralčnega brata iz našega naroda videl in narisal. Zdi se bralcu, da bi bil slov. pesnik moral to balado peti, ko bi prav Valentin v Favstu ne bilo.

Že zgoraj smo omenili, da je B. M. srečen v slikovanji situacije. S kratkimi potezami nam ustvari celo podobo, da jo imamo kakor vidno pred očmi. Na pr. stran 31:

Pri oknu sva molče slonela,
Sladko je kos v goščavi pel
Sladko je v cvetji seč duhtela — itd.

Ali na strani 32. popis zgodnjega jutra:

Na nebu zarija dan naznanja,
Po ulicah zgodnji ropoče voz,
Izbuja se mesto iz kratkega spanja.

Ali podoba sprehajalcev v mestnem parku pomladnega večera:

Za parom par se vrsti vesel,
Za roko je ljubo ljubi prijel,
Sprehaja se z njo po zeleni travi,
Sladké ji besede v úho pravi,
V cveteče grmovje se zgublja z njo.“

Celo otožno jesen imaš pred očmi (str. 65) beroč:

Hripavi
Žrjaví
Visoko kričé,
Na južno hité.

Ali stran 80:

Glej! drevje po gozdu rumeni,
Peró za peresom na zemljo pada;
Iz redkega grma se pesem glasi,
Otožna pesem samca strnada.

Poskusi to poslednjo kitico prestaviti v kateri hočeš jezik tako, da zlasti zadnji prekrasni verz ne bo izgubil blagoglasja slov. jezika. Ne moreš. —

Koliko stori oblika, doslednost v podobah za lepoto pesmi in vsacega umotvora, vidi se, ako se z dobrim pesnikom primeri pevče, ki kuje in posnemlje. Zaletí se, da bi lepo podobo naredil, ali zmanjka mu niti in takoj v družem verzu se dobi že druge podobe ali misli kos, ki ni zvezana s prvo. Razlika je tista, kakor med madono Rafaelovo in med žalostno matero božjo s pisanim rášem, katero je vaški „postrajhen“ na zid pricestnega znamenja namazal. Predmeta sta enaka, oblika je res ves razloček.

(Konec prih.)

in mu o „nikolovem“ odraja? Vsaj jaz imam več od župnikov tirjati, nego le enjedin župnik od mene; pa se moram obrisati. Kar se tiče pisemenih elaboratov je zgolj trpinčenje na vse strani. Zakaj pitanja se od knezoškofijskega redništva dajo, hakor se zljubi; kaplani jih naj izdelajo; stareji s konkurzom in nekteri župniki pa jih morajo cenzurirati. Na to cenzuro se pa bolj gleda nego na izdelovanje, in ako je kateri cenzuraš neprijetna duša g. dekanu, ga vé tako dodelati, da ga po vsem životu zapeče in dolgo boli. — Kakovšne ima tako ravnanje nasledke, si vsak lahko misli. — Ako se želi, da bi se o času prekorednem podučili, naj se nam na znanje dá po cerkvenem „verordnungsblattu“, kterega po krivici plačujemo, ker ni naš; ako pa ni kaj važnega, nam znati ni treba. Rajše naj bi se diecezanske sinode ali zbori klicavali, v kterih se bi gotovo več pravice in resnice zvedelo, ki se ima dosledno povsod razširjati. Prežekovanja je že tako preveč, in z golimi kimovci se tudi slava pridobiti in resnica pozvedeti nikakor ne dá. Tudi je znano: Kdor noče napredovati, zaostaja. To pa se hitro pozve, saj tako skrbni so že g. župniki, pa tudi g. dekani, da najmanjše slabosti kaplanove ne prenašajo, med tem ko svojih zvijač in drugih spak nič ne spoznajo. Istina je, izjemki so, ali redki. Še več enakih sitnob bi se dalo povedati, pa naj bo teh zadosti za zdaj. — Naj se torej kaplanom nekaj več pravic in čisteje sape dihati pusti; bodo se že razodeli, in po tem se naj ravna ž njimi, kakor si zaslužijo; ne pa, da se z vsemi enako dela, tudi s takimi, ki so si več poskusili in prestali ko neki župnik ali tehaht, pa se mu vendar vedno na strani stoji, naj ima prav ali ne. Po takem se bo gotovo kateri duhoven znašel, ki bo nam vedel A. Nepomutzkija slovensko dati, kar bi bilo celi vladikovini v čast in slavo; tako pa moramo v enomer svoje nezmožnosti prodavati, in vedno roparski kruh vživati, da ga potem prekuhanega, osoljenega in z nemškim maslom zabeljenega ubogemu slovenskemu ljudstvu razdrobljavamo, da ni tič ni miš. Kaj pa, ako bi si kateri slovenski časnik, saj jih imamo zadosti, ki so še dosehdob vsi neomadeženi, izbrali, ga v dnevnik obrnoli, in si ga vsak duhoven cele vladikovine naročil. V tem časniku bi se naj vse razprave kakošne koli baže tiskale in razširjale. Tako bi se po- dučevali in omikali. Pa mi morda kdo poreče: Po časnikih nikamor ne pridemo, niti kaj zdatnega dosežemo! Odgovorim mu: Ako se po časnikih kujonstvo tako hlastno razširja, zakaj se nebi prave, tehtne vednosti itd. Ta pot se mi najbolj praktična zdi, in je prava kristijanska dejanska ljubezen, koja to pot nastopiti veleva. Časi se spreminjajo, tudi mi v njih se spremenimo!

Politični razgled.

Cesar je prišel iz Jafe v Port-Saïd in bode nazoč pri odpiranju sueškega kanala. — 17. t. m. bo dovršen prekop, ki Azijo od Afrike odtrga, dva morja zveže in ki bo za svetovno kupčijo imenitna vodna cesta. Sedemnajst let se je delalo na tem prekopu. Delo je vodil inženir Lesseps. Na današnji dan se bo podrl zadnji jez in celo brodovje ladij se bode v prvič peljalo po tem kanalu, ki je veljal, predno je izkopen bil 500 milijonov!

V dalmatinski Boki je zdaj cesarska vojska iz Rizanja začela marširati v krivošijske hribe. Zjutraj 16. nov. se je začelo streljanje s kanoni na višave, kjer so bili uporniki. Le ti so se bojevali do 12. potem pa so se umeknili nazaj. Generalmajor Auersperg je s stabnimi oficirji v Knezlacu. — To so najnovejša poročila iz severa Boke. Iz juga, tako imenovane Župe, se pa potrjuje, da ni res, da bi se bili uporniki udali. Uporniki se raztresó, v gorah zopet zberó in udarijo zdaj tu zdaj tam na vojsko. Le nekte posamezne vasi, ki vse skup ne štejejo čez 600 ljudi, so orožje oddale. Tam so zdaj rabeljni s svojimi vešali. Radi bi obešali vjete upornike, pa ti se nekoliko nočejo dati vjeti, in zoper tiste, ki jih imajo, ni mogoče dveh potrebnih prič dobiti. Vojaki, ki so posajeni v oddaljeno trdnjavo Dragalj, imajo strašno stanje. Nimajo drv za kurjavo. Na mulah so jim donášali drva, pa uporniki so mule vzeli in odgnali. Vina so jim v mehovih hoteli prinesli, ali uporniki so streljali v te mehove še predno so v Dragalj prišli in sladko vince je steklo po tleh. Tako morajo biti vojaki v temi in žejni. Zdj kurijo z lesenim orodjem, pa tega bo zmanjkalo kmalu. Od druge strani pa se celo širi novica, da imajo Dragalj že uporniki v rokah.

S Poljaki se misli vlada pogoditi na podlogi njih resolucije. Vsaj tako pišejo časniki znotraj in zunaj Avstrije, kar jih zoblje novice iz ministerskih jasli. Najbrž namerava ministerstvo s tem sebe utrditi in drugo slovensko opozicijo osámiti.

Prijateljstvo Rusije s Prusijo v zadnjem času precej peša. Pišejo, da se nareja nekaj tacega, kakor zveza Rusije s Francosko. Ako se ta misel uresniči, utegne imeti velike nasledke za prihodnost. Znano je namreč, da v Rusiji sili vsa slovenska stranka k zvezi s Francosko ter je zoper prijateljstvo s Prusijo, ki je zdaj glavno zatočišče germanstva, naravnega nasprotnika slovanstvu.

Sedem in dvajset francoskih republikanskih poslancev je nasproti pretiranemu ravnanju kandidata Rochefort-a izdalo manifest, v katerem izgovarjajo, da je orožje levice le resnica, in svoboda diskusije. Po drugem orožji (uporu) bodo le segli, kader jim bode surova sila glas zadržala. Končajo s opominom, naj se deželna varuje pogodeb s cesarjem, pa tudi demagogičnih nasilstev.

Na Bavarskem so se 16. t. m. vršile prvotne volitve (volilni možje). Boj med klerikalno in liberalno stranko je bil trdovraten tako, da je bilo izmed 71 volilnih okrajev le malo v katerem potrebna absolutna večina dosežena. Prave volitve, volitve poslancev bodo 25. t. m. Obe stranki upati večino dobiti. Vseh poslancev bavarske zbornice je 140. — Bavarski kralj je pisal nadškofu monakovskemu lastnoročno pismo, v katerem izreka upanje, da pri-

hodnji deželni zbor ne bo ničesa sklenil, kar bi ne bilo v soglasi s pravico države, svobodo in interesi védnosti.

Razne stvari.

* (Jenkov spomin.) Iz rokopisne zapišne ranjkega S. Jenka moremo denes priobčiti lepo davorijo, zloženo leta 1855, ohranjeno v „Vajah“. Davorija ima naslov „Dan Slovanski“ in se glasi po natančnem prepisu:

„Prišel bo odmenjeni čas, Ko bode razlegal se glas Od krajev, kjer solnce izhaja Do krajev, kjer solnce zahaja, Ko klical Slovane bo skup Od krajev vseh vojskini hrup.	Vsi čujte grometi na glas: Prišel je odmenjeni čas! Od krajev, kjer solnce izhaja Do krajev, kjer solnce zahaja, Kar nosi Slovana imé, Naj složno poda si roké!
--	--

Na vojsko, junaci, na bor! Na černe osvete pomor! Kar Laba vas je porodila, Kar Donava močna gojila, Vi vsi, kar napaja vas Don, I kar vas preživlja sedlon,	V potocih preлива se kri! Le zemlja, ki prejšnje si dni Kri hrabrih očetov popila, Se s trupli njihovim' gnojila, Sovražnikov krvco popij, Sovražnikov trupla pokrij!
---	--

Nad černimi grobi vesel
Slovan bo zastavo razpel,
God svobode bode praznoval,
Svetá bo straném oznanóval
Veselega petja odglas:
Da tu je odmenjeni čas!*

* (Lahonstvo in slovanstvo.) Iz Trsta se nam je pisalo: Kako lahonski nasprotniki črté slovanščino in kako skušajo vse uničiti, kar na slovanstvo spominja, naj kaže dogodbica: V Draguč v Istri, faro s 700 čisto slovanskimi prebivalci, poslalo je šolsko nadzorništvo nekoliko čisto slovanskih knjig, ki naj bi se bile brezplačno med šolsko mladino razdelile (gratisbücher). Toda kako je sprejel ondašnji župan to darilo? Najbrže od lahonske stranke podkurjen, vzeme vse poslane knjige iz šole, napravi sredi trga ogenj in pomeče vse knjige v ogenj rekoč: Naj le zgori vse, kar je slovenskega! Ali je vlada to sovražno delo vzela na znanje in g. župana spodobno zavrnila v njegove meje nazaj, o tem se ni še nič čulo. Ako lahonstvo tudi v Dalmaciji Slovane tako zaničuje, potem se ni čuditi, če razdraženo ljudstvo zgrabi za orožje in z upornostjo brani svojo tlačeno narodnost.

* (Dramatično društvo) v Ljubljani napravi svojo drugo letošnjo predstavo na javnem gledišči — kakor smo že omenili — v nedeljo 21. novembra. Ker je ravno dan pred semenjem, ponuja se tudi vnenjim rodoljubom tem pripravnejša prilika, prepričati so o napredku slovenske dramatike. Igra „Županova Micika“ in opereta „Serežan“ bodejo gotovo zopet napolnili gledišče do vrha in nadejati se smemo prav veselega večera. Pri tej priliki priobčujemo odbora sledeče naznanilo: Akoravno od sl. gledališkega podvzetstva za svoje predstave izdani abonement sedežev na parterji in na galeriji, kakor tudi najem od glediškega podvzetja oddanih lož gledališkega zaklada št. 1, 7, 10, 13, 16, 22, 23, 40, 45, 46, 51, 52 in 69, za predstave od dramatičnega društva osnovane, kakor se samo po sebi razume, nimata nobene veljave, je vendar društveni odbor rade volje, prihraniti te sedeže in lože njihovim imetnikom do predvečera dné, ko bo igralo društvo, (v tem slučaju do incl. 20. t. m.) Opominjajo se tedaj vsi p. t. abonenti sedežev in najemniki lož, ki je hoté rabití tudi pri slovenski predstavi 21. nov., da se oskrbijo z dotičnimi vstopnicami, ki se bodo dobivale do gori omenjenega časa v prodajalnici g. Zottman in Jentlna v špitalski ulici, ker se bodo potem dne 21. oddajali sedeži in lože, ki se ne odvzeme poprej. Pri tej priliki se osloboduje odbor dramatičnega društva tudi do čestitih p. t. lastnikov lož obračati se s prijazno prošnjo, naj blagovolé svoje lože, ako bi jih sami ne rabili omenjeni večer, prepustiti dramatičnemu društvu v porabo.

* (Iz Rojane pri Trstu) se nam je pisalo 15. t. m.: Včeraj je imela naša čitalnica besedo z deklamacijo in igro (Mlinar in njegova hči). Igralci so tako dobro rešili svoje naloge, da so zares hvale vredni; sobane so bile prenapolnene, in pri vsem tem, da ni ravno prostor velik, bil je oder primerno s slikami okinčan. Nazočih je bilo okoli 200 udov in rodoljubov. Videl sem ude daljnih čitalnic, kakor goriške, solkanske, dosti okoličanov tržaških. Pevski zbori so se vrstili z lepimi pesmami, posebno je vžigala: „Tržaški smo fantje, s Primorja doma—“. Po igri pa je bil ples do polnoči, vse je bilo nazveto najboljšega duha, in veselica minila v najlepšem redu.

* (Iz Bistrice na Notranjskem) se nam piše: Odbor tukajšne čitalnice nam je — slava mu! — na dve strani blagodejno veselico napravil — Napravil je po svojem človekoljubnem prizadevanju Košanskim pogorelcem zdatno pomoč, a čitalničnim udom in mnogoštevilnim gostom kratkočasen večer, ki bo pričujočim vedno v dragem spomin ostal. Ne moremo si kaj, da bi sloveči gospej Golmajerjevi rodem Čehinji in njenemu bratu gosp. Weisu bivšemu kapelniku tu očitne hvale ne izrekli za njuno velikodušno ljubav, ker sta se na vabilo iskrenega čitalničnega predsednika, gosp. Bahman-a tudi Čeha, izreceno v dosego blagega namena, imenovanim pogorelcem njih tužni stan zljajšati, iz Reke k nam potrudila in v ta namen vstopnino določiti odboru naročila. Hvala in slava jima! O petji slavne gospej Golmajerjeve, ki je s svojim v visocih, kakor tudi nizkih glasbenih stopinjah krepkim, polnim in zraven milim glasom vrsto prekrasnih pesem navdušeno spevala, hočemo le toliko omeniti, da bi bili vsako, tudi že znano pesem rada ne le enkrat ampak po večkrat iz njenih ust čuli, kar smo nekerikrat tudi sprosili. Gosp. Weis pa je umetnik na glasoviru, kteremu je malo para. — Ako gre komu hvala, da zna čutila skladatelja v srcu poslušalcev obuditi, gre ta hvala gotovo gosp. Weisu, ki s svojo neizrekljivo izurjenostjo kovinim glasom tisto

čarobno moč vliva, ki poslušalcu globoko v srca segaje nenasiljivo hrepenenje po nadaljevanji sladkih čutil budi. — Slava blagoslojnim umetnikoma! slava pa tudi njunemu bratu po narodu — g. Bahmanu, ki je s primerim krepkim nagovorom veselico pričel in z navdušeno deklamacijo: „Ja jsem Čech“ njeni prvi del skenil. Da čast in slava gosp. Bahmanu, ki je istinito duša tukajšnji čitalnici, ki si vsemu trudu in tudi materijalni škodi kljub v neprilicnih okoliščinah pešajoči čitalnici na noge pomagati prizadeva. Srčno mu želimo, da bi mu množica bistroumih in izobraženih Bistriških in Trnovskih veljakov njegovo blagodušno početje za pospešenje narodnega življa podpirali in nam več veselih večerov ponudili, s kakoršnim je trojica Čehov nas domače in zraven nas — mnogo pri izdelovanju železnice namestjenih Čehov, Nemcev in Francozov razveselila. Srce nam je veselja igralo videti zastopnike toliko različnih narodov v zajemni prijaznosti se veselice vdeleževati; nevoljo je pa v nas obudila misel na tiste preglavice, ki v domačiji razprtje vžigajo in svojo mater grde, ko smo v zapisniku imena Francozov brali, ki si v čast štejejo, biti udje slovenske čitalnice. Živeli nam pravični možaki vseh narodov!

* (Hrvaškega škofa Soiča) so bili dunajski časopisi med mrtve zapisali. On sam pa telegrafira v „Zuk.“, da še živi in se dobro ima.

* (Pomanjkanje učiteljskih pripravnikov) se kaže na Kranjskem. Da si je v Ljubljani 10 stipendij, oglasilo se je baje samo 5 pripravnikov. Vzrok temu je pač strašno slaba plača, katero imajo učitelji po deželi. Zato mladih, posebno talentiranih ljudi ne vleče stopiti v učiteljski stan. Kako slabo je to za narodno omiko, in kako potrebno je gledati, da se to stanje zboljša!

* (Iz Slov. Bistrice) smo zvedeli: 11. t. m. je bil občni zbor narodne čitalnice v Slov. Bistrici, pri katerem se je zbog slabega vremena le malo udov udeležilo. Poročilo blagajnikovo je kazalo, da so dohodki in stroški čitalnice, čeravno je bilo mnogo veselice, 2 veliki besedi, in nekaj pobitih šip — skoro enaki, da tedaj tudi pri malem številu domačih udov shajati more. V odbor so voljeni gospodje: dr. Vošnjak, Železnikar, Zlatinšek, Limavšek in Stepišnik.

* (Vukalovič ali ne.) Iz Metlike se nam je pisalo: V št. 132 „Slov. Nar.“ se iz Ljublane popraša, kaj je bilo s sinom Luka Vukaloviča, — kateri je hotel v čitalnično dvorano Ljubljansko pri priliki veselice, ktera se je na čast deželnim poslancem dala — kam je odšel in kdo je zadnji z njim govoril. Tega vprašanja ne moremo do kraja rešiti, ampak to vam imam naznaniti, da je bil nek človek prišel sredi septembra prav slabo oblečen, v žaklju slanino in sir na ramah noseč — v Metliko. Tam poleg čitalnice gredeč sliši nemški govoriti, začne na glas in srdito tiste osebe ozmirjati, ki se predrznejo v nazočji čitalnice švabski govoriti. Mestni župan hiti ga v zapor deti in ko je tam kaki dve uri sedel, slišali so tukajšnji dijaki, kateri so ravno takrat na počitnicah doma bili, njega prav lepo logično in zvedeno na glas govoriti in s tega so sodili, da zaprti mož mora biti omikan in izurjen človek. Mestni župan se poda k njemu, popraša ga za potni list, in iz njegovih izkazil se vidi, da je ta človek neki Vukalovič, kateri je na Ljubljano odkazan. Mestni župan ga hitro izpusti in potem se nič ni vedelo ne slišalo o njem. Grozil se pa je, da bo po vseh časopisih razglasil sramoto, ktera se mu je v Metliki, v prvem slovenskem mestu pri hrvaški zemlji — napravila s tem, da je tam zaprt bil, in da bo sodnijsko preiskavo zahteval; vendar je menda za bolje spoznal to nepriliko, ktera se mu je pripetila, zamolčati. Ali je res sin Luka Vukalovič-a, kdo bi to mogel zdaj razjasniti? —

* (Komu je treba slovenskega jezika.) „Amtliches Anzeigblatt für Steiermark“ razglasa konkurs za tri službe na slov. Štirskem, namreč za direktorja na gimnaziji mariborski, profesorja klasične filologije na gimnaziji celjski; in namestnika držav. pravdniku pri okrožni sodnji v Celji. Pri prvih dveh se slovenščine ne omenja, pri zadnjemu pa se tirja „genaue nachweisung der kenntnis der slovenischen Sprache.“ Torej tam, kjer bo treba Slovence podučevati, poblaševati, omikavati in iz njih narejati dobre državljane, tam ni treba, da bi bil učitelj zmožen ljudskega jezika; kjer pa bo roka pravosodja posegla po ljudeh, ki so se pritakih šolskih in učnih razmerah spozabili in morebiti grešili proti kaki pičici na postavnim in, tam je treba slovenščine. Kjer bi se celile rane, ni treba našega jezika, kjer se sekajo, mora biti, samo da se bodo tem globeje sekale. Res to je čedna kulturna država!

† (Jože Rak.) od slovenske večine v deželni zbor graški voljen poslanec, je politično umrl in si sam dal v Tagesposto napisati nagrobnico, v kateri naznanja, da se z njegovimi načeli zedinjena Slovenija ne strinja. Res: Na čeli! — Priporočamo ga pobožnemu pomilovanju.

* (Iz Dornberga in Prevačine) sta dobila dr. Tonkli in dr. Žigon to-le zaupnico: Pogostoma se pogovarjamo o Sloveniji zedinjeni, ktere bi bili vsi podpisani jako veseli: Časopisi in tabori so nas prepričali, da ne pridemo daleč Slovenci, ako se ne zedinimo v eno kronovino. To je za nas Slovence prevažna resnica, za katero se mora vsakteri izmed nas na vso moč potezati; — pa žalibog, še vsi naši poslanci jo ne razumejo, ali jo nočejo razumeti. — Vi dva, velečastita gospoda, sta se o tej preimenitni zadevi oglasila v zborovi seji 30. pt. m., ter vprašala vlado, ali misli ustreči vročim željam in dopolniti pravične zahteve Slovencev s tem, da jih združi v eno političsko celoto, v Slovenijo, ktera bo Avstriji nezmagljiva trdnjava na zatočnem jugu? — Vama tedaj izrekamo presrčno zahvalo, da sta možko povzdignila svoj glas, ter krepko zastopala nas in naše najbolj vroče želje in zahteve, in da sta tudi sploh v letošnji sejni dobi neustrašeno branila naše najsvetejše pravice. Tem večjo slavo sta si zadobila, ker sta se edina izmed 10 slovenskih poslancev v našem deželnem zboru otrsela verig malodušnosti in bojzljivosti, ker se edina nista bala zameriti sedanji vladi, ki nam je Slovincem v vseh zadevah, posebno pa v narodnem obziru ne le zelo neprijazna, ampak ki bi nam celo rada narodno zavest, mili naš jezik, in sploh vse, kar nas Slovence od drugih narodov odlikuje, popolnoma zatrla in za-

dušila. Vama, ki sta v resnici naša prava in izvrstna zastopnika, kličemo: Živela in Slava! V Dornberški županiji dne 10. novembra 1869. Podpisani: župan, starešine in posestniki iz Dornberga in Prevačine skupaj 132 podpisov.

* (Ustavno?) V Gradcu je društvo „nemških narodnjakov“ t. j. prusofilov v posebni resoluciji izreklo, da bi bilo za Cislajtanijsko koristno, ko bi se od nje odtrgala Galicija, Bukovina in Dalmacija in pritaknila k Translajtanijski. V decemberski ustavi gotovo niso našli nobenega paragrafa, po katerem bi se dalo to „trganje“ opravičiti, niti ni Galicija ali Bukovina, ali pa tudi Translajtanijska izrekla želje po tej ločitvi oziroma tem združenji. To pa graških demokratov ne more motiti. Oni menda modrujejo: „Čem več Slovanov iz Cislajtanijske odpravimo, tem laglje bomo Nemci gospodovali nad ostalimi, gospodovanje Nemcev nad Slovani pa je glavni princip decemberske ustave, torej je naš nasvet popolnoma ustaven.“ Probatum esset, ko bi Gračani ne bili računali delati brez krčmarja! Opomniti je, da je to društvo sestavljeno večidel iz mlajših moči; to bodo lepi gadje, kader dorastejo, ko že zdaj tako smeje naskake na Slovanstvo sklepajo. Iz tega sklepa se vidi, kako znajo Gračani našo ustavico med vrsticami brati. Wie die alten sungen, so zwitschern die jungen!

Listnica vredništva:

V. č. g. r v Ljubljani: Vaša sestavka o gasilnem društvu in „Sl. domu“ prejeli, z veseljem brali — a odložili. Ljubljana nima tal za gas. društvo. Opominjamo Vas le na muzikalno društvo, potem pa na „ljudsko kuhinjo“; prvo je hitro po porodu umrlo, kuhinja še pred porodom, dasiravno sta se bila detetu oglasila dva očeta. Nedolžna opomba v našem listu nam je bila sovražnikov napravila. Morebiti bo enaka osoda zadela tudi „delavsko društvo“, gotovo jej ne odide „gasilno“. — Glede „Sl. d.“ Vam smemo zagotoviti, da imamo oklic že več kot mesec dni v rokah, in da ravno zato vemo, ka naj bi se zadeva po časnikih ne obravnavala. Ljubljanski listi so že govorili o tej stvari, a pri teh je drugače. Samo Vas nismo mogli umeti, kako sta pri svojem sicer resnem in temeljitem mišljenju mogli toliko pisati o „ljubezni do naroda“ v zadevi, ki bo od založenega denarja dajala 5 perc. in več obresti. — Izjemoma Vam radi vrnemo rokopiša.

Dunajski borza od 17. novembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih 59 fl. 20 kr. Kreditno akcije 253 fl. 75 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. — fl. — London 122 fl. 20 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 68 fl. 75 kr. Srebro 122 fl. 50 kr.
1860 drž. posojilo 93 fl. — kr. Cekini 5 fl. 83 kr.
Akcije narod. banke 702 fl. — kr.

Nova kupčija v Mariboru.

Podpisana si dovoljujeta s tem naznanjati, da sta
materijalno, specerijsko
in
kupčijo z deželnimi pridelki,

ktero je do zdaj imel gosp.

FRANZ SCHERBAUM

na velikem tegu na oglu stolnih ulic.

kupila in priporočata svojo dobro razbrano zalogo okusnega **kafeta**, najboljšega **rafiniranega sladkorja (oukra)**, najboljšega **miznega, jedilnega, ogršičnega in lanenega olja**, najboljšega ameriškega **petroleja**, raznovrstnih **dišav in južnih sadežev** itd. po kolikor mogoče nizki ceni.

V Mariboru 14. oktobra 1869.

Spøstljivo

Fontana & Grillwitzer.

Najbolje, pa najceneje blago!

Zaloga dunajskih oblačil za moške in
ženske

(gosposke ulice št. 113 v Mariboru)

prodaja, ker se bo ta kupčija opustila, vse svoje blago ceneje,
kakor je z izdelavanjem vred veljalo.

Cena:

Zimske suknje, poprej 30—40 f., zdaj le **15 do 22 f.**, najlepše.
Zimske hlače, poprej 9—14 f., zdaj le **5 f. 50 do 8 f.**
Lahke gorénje suknje, poprej 15—20 f., zdaj le **8 do 12 f.**
Črne salonske suknje, poprej 20—26 f., zdaj le **10 do 18 f.**
Črne hlače, poprej 8—12 f., zdaj le **6 do 8 f.**
Brezrokavniki (gilets), poprej 3—6 f., zdaj le **2 f. 50 do 4 f.**

Otročja oblačila neverjetno cenó.

Za gospóje:

Črne kosmate janke, po 3 f. 20 kr. in draže, **črni kosmati plašči**, po 7 f. in više, **plašči za dež**, nepremočljivi 9 f. in več.

Častito občinstvo prosimo, naj se samo prepriča,
da je temu res tako.

Spøstljivo

Schneider & Bettelheim.